

**ВИЗНАЧЕННЯ ТОКСИКОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ,
УЛЬЦЕРОГЕННОЇ ТА МІСЦЕВОПОДРАЗНЮЮЧОЇ ДІЇ
СУХИХ ЕКСТРАКТІВ ЛИСТЯ ТА КОРЕНЕВИЦ *IRIS HUNGARICA***

Керімова Г. Ф., Кучмук Д. А.

Науковий керівник: Рибак В. А.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

s09915248@gmail.com

Вступ. За оцінками експертів, близько 25 % лікарських засобів, що застосовують у медичній практиці в усьому світі, отримують безпосередньо з лікарської рослинної сировини. Більшість лікарських препаратів, що застосовуються перорально, сприяють негативному впливу на слизову оболонку шлунково-кишкового тракту (ШКТ). Тому, актуальним є дослідження токсикологічних властивостей рослини *Iris hungarica*, з родини *Iridaceae*, що має широкий спектр фармакологічної активності, з метою подальшого розширення показників до її застосування.

Мета дослідження. Вивчення гострої токсичності LD₅₀ сухого екстракту листя та кореневищ іриса угорського при внутрішньошлунковому введенні мишам та внутрішньоочеревинному введенні щурам, а також можливої ульцерогенної та місцевоподразнюючої дії сухого екстракту листя та кореневищ іриса угорського.

Матеріали та методи. Вивчення гострої токсичності сухого екстракту листя та кореневищ іриса угорського проводили за методикою Б. М. Штабського. Протягом 14 діб спостерігали за масою тіла, загальним станом і поведінкою піддослідних тварин, включаючи зовнішній вигляд, особливості поведінки, інтенсивність та характер руху, стан шерсті. Дослідження можливої ульцерогенної дії сухого екстракту листя та кореневищ іриса угорського на слизову оболонку шлунка та 12-ти палої кишки проведено на 90 білих нелінійних щурах, обох статей, масою 150-180 г за методом J. Marazzi-Uberti. Дослідження впливу сухого екстракту листя та кореневищ іриса угорського і ацетилсаліцилової кислоти на шлунок і кишечник тварин, в умовах, викликаних етанолом виразок шлунка (внутрішньошлункове введенням 5 мл/кг абсолютного спирту тваринам, що голодували протягом 24 годин) були проведені на 70 білих щурах масою 170-190 г. Макроскопічне дослідження шлунка і кишечника проводили через 14 діб. Вивчення місцевоподразнюючої дії сухого екстракту листя та кореневищ іриса угорського проведено за допомогою тесту «конюктивальна проба» на 10 кролях масою 2,8-3,0 кг. Статистичний аналіз отриманих даних проводили за допомогою пакету статистичних програм Excel 2010 та Statistica 6.0.

Результати дослідження. При вивченні гострої токсичності сухого екстракту листя та кореневищ іриса угорського при внутрішньошлунковому введенні мишам (в дозах – 500 мг/кг, 5000 мг/кг, 10000 мг/кг і 15000 мг/кг) та внутрішньоочеревинному введенні щурам (в дозах – 10 мг/кг, 100 мг/кг, 1000 мг/кг, 3000 мг/кг і 5000 мг/кг) встановлено, що загибелі експериментальних тварин не відбувалося.

Під час проведення макроскопічного дослідження шлунка і 12-ти палої кишки у щурів встановлено, що введення сухих екстрактів листя та кореневищ іриса угорського в дозах 50 м/кг, 150 мг/кг і 200 мг/кг не викликало пошкодження слизової оболонки ШКТ та симптомів, що передують утворенню деструкції – ін'єкції судин, згладжуванню складок, набряку слизової та кишечника. Сухий екстракт листя та кореневищ іриса угорського не проявляють ульцерогенної

дії в дозах 50 мг/кг і 150 мг/кг. Незначна ульцерогенна дія сухого екстракту листя та кореневищ іриса угорського на слизову оболонку шлунка щурів виявлена лише в дозі 200 мг/кг.

Сухі екстракти листя і кореневищ іриса угорського на моделі етанолових виразок у щурів сприяли зменшенню ступеня пошкодження слизової оболонки шлунка в дозі 150 мг/кг у 1,9 рази і в 2,2 рази та в дозі 200 мг/кг у 1,5 рази і 1,7 рази відповідно, у порівнянні з контролем; в 1,8 рази і в 2,0 рази та в 1,7 рази і в 2,0 рази відповідно, у порівнянні з дією ацетилсаліцилової кислоти в дозах 50 мг/кг і 100 мг/кг. Застосування ацетилсаліцилової кислоти в дозі 25 мг/кг свідчило про 70 % пошкодження слизової оболонки ШКТ, а в дозах 50 мг/кг і 100 мг/кг – 100 %. У сухих екстрактів листя та кореневищ іриса угорського було визначено незначний пошкоджувальний вплив (10 %), лише в дозі 200 мг/кг.

Дослідження місцевоподразнюючої дії сухого екстракту листя та кореневищ іриса угорського показало, що через 6 годин після закапування ока кролів 2,5 % водною суспензією досліджуваних екстрактів, діаметр зіниці ока не змінився.

Висновки. Сухий екстракт листя та кореневищ іриса угорського відноситься до V класу токсичності речовин – практично нетоксичні речовини, за класифікацією токсичності сполук К. К. Сидорова. Сухий екстракт листя та кореневищ іриса угорського не проявляють ульцерогенної дії в дозах 50 мг/кг і 150 мг/кг. Незначна ульцерогенна дія сухого екстракту листя та кореневищ іриса угорського на слизову оболонку шлунка щурів виявлена лише в дозі 200 мг/кг. На моделі етанолових виразок шлунка сухий екстракт листя та кореневищ іриса угорського не потенціювали ульцерогенну дію етилового спирту. Сухий екстракт листя та кореневищ іриса угорського не проявляє місцевоподразнюючої дії на слизову кон'юнктиву ока кролів.

ДОСЛІДЖЕННЯ АЛГОРИТМУ КОСМЕТОЛОГІЧНОГО ДОГЛЯДУ ПРИ КОРЕКЦІЇ АКНЕ

Крохмальова Ю. М., Кухтенко Г. П., Кран О. С.

Науковий керівник: Башура О. Г.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

galinakukh@gmail.com

Вступ. Звичайні вугри або акне (*acne vulgaris*) - хронічне запальне захворювання, що проявляється відкритими або закритими комедонами та запальним ураженням шкіри у вигляді папул, пустул, вузлів. Акне є найпоширенішим захворюванням шкіри у підлітків та осіб молодого віку. В індустріально розвинених країнах вуграми страждають до 95% підлітків чоловічої статі та 83% - жіночої. Приблизно 60% мають легку форму захворювання з наявністю невеликої кількості висипань (фізіологічні вугри). З тих, у кого вугри були у підлітковому віці, близько 64% зберігають їх на третьому десятилітті життя, 43% — на четвертому та близько 15% — на п'ятому. Важливість домашнього догляду, косметологічних процедур (регулярне чищення, ексfolіація та пілінг, фототерапія) та зовнішніх лікарських засобів, які застосовуються при корекції акне, переоцінити неможливо.

Мета дослідження. Встановлення алгоритму косметологічного догляду при корекції акне та особливостей кожного етапу комплексного догляду за шкірою.

Матеріали та методи. Контент-аналіз фахової наукової літератури.